

แนวทางพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน
ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา
เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา
ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7*
GUIDELINES DEVELOPMENT OF QUALITY ASSURANCE
ADMINISTRATIVE ACCORDING TO THE STANDARDS OF
EDUCATIONAL MANAGEMENT PROCESS FOR SPECIAL EDUCATION
CENTER, EDUCATIONAL SERVICE AREA 7

สุวิชญา โปธายะ¹ และ ประจวบ ขวัญมั่น²

Suwichaya Potaya¹ and Prajob Kwanmun²

¹⁻²มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร¹⁻²

¹⁻²Kamphaeng Phet Rajabhat University, Thailand¹⁻²

¹Corresponding Author's Email: p.suwichayatm@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา 3) หาแนวทางพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางของเครจซี่และมอร์แกน จำนวน 234 คน ประกอบด้วยผู้บริหารและครูเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .974 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา รวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ตามระดับการศึกษาของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน ตามประสพการณ์การทำงานของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหาร

---

* Received 8 November 2025; Revised 19 November 2025; Accepted 1 December 2025

และการจัดการของสถานศึกษาพบว่า ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาในการวิเคราะห์สถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผลการบริหารจัดการด้วยวิธีการที่หลากหลาย ควรเพิ่มการกำกับ ติดตาม และ ตรวจสอบผลการจัดการศึกษาโดยบูรณาการร่วมกับเทคโนโลยีและช่องทางออนไลน์ ผู้บริหาร ควรสร้างความตระหนักและความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาตนเองมีการสำรวจความต้องการของครู วางแผน และจัดสรรสภาพแวดล้อมทางกายภาพอย่างเหมาะสม ควรจัดทำ คำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร จัดการและการเรียนรู้เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างชัดเจน

คำสำคัญ: แนวทางพัฒนา, มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ, ศูนย์การศึกษา พิเศษ

Abstract

The purposes of this research were to 1) examine the conditions and problems of quality assurance administration according to the standards of the educational management process, 2) compare the conditions of this administration, and 3) find guidelines for developing the educational quality assurance administration according to the Standards of Educational Management Process. The sample group consisted of 234 administrators and teachers, using the Krejcie and Morgan table. The instruments used were a questionnaire with a reliability of .974 and an interview form. Statistics used included mean, frequency, percentage, standard deviation, t-test Independent, F-test one-way ANOVA, and content analysis.

The results revealed that (1) the overall condition of educational quality assurance administration the Standards of Educational Management Process was at a high level. (2) The comparison of the administrative conditions showed significant differences at the .05 level. There was a statistical. When classified by the work experience of the administrator. (3) Guidelines for developing the educational quality assurance administration were as follows: The participation of teachers, personnel, and school committees in school analysis should be promoted. Participation in monitoring and evaluating management performance through a variety of methods. There should be increased supervision, monitoring, and auditing of educational management performance through integration with

technology and online channels. Administrators should raise awareness and understanding of self-development plans, conduct teacher needs surveys, plan, and allocate appropriate physical environments. A clear mandate should be issued to appoint a person responsible for managing information technology systems to support management and learning to drive operations.

Keywords: Guidelines development, Standard for Administrative and Management Proces, Special Education

บทนำ

การจัดการศึกษาของไทยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ภายใต้นโยบายของแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาทำหน้าที่ตรวจสอบและกำกับดูแลสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาทุกระดับมีคุณภาพและคงรักษามาตรฐานอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีประกาศเรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2561 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นมีคุณภาพได้มาตรฐาน และสามารถรักษามาตรฐานดังกล่าวได้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 2)

การรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) เป็นเครื่องมือที่สะท้อนความก้าวหน้าในการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียน (ปนิดา ทองผาโศภา, 2560, หน้า 14) จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2566 ของเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 พบว่ามาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ยังมีจุดที่ควรพัฒนาในหลายด้านได้แก่ ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า กระบวนการบริหารและการจัดการเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา การดำเนินงานดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการบริหารที่เป็นระบบ มีมาตรฐาน แนวคิดการบริหารงานตามหลัก POLC (Allen, 1958) ประกอบด้วย Planning, Organizing, Leading, และ Controlling เป็นแนวทาง

สำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับมาตรฐานที่ 2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ซึ่งเน้นการวางแผน วิสัยทัศน์ พันธกิจ การบริหารทรัพยากร การสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และติดตามตรวจสอบคุณภาพอย่างเป็นระบบ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 เพื่อเป็นข้อมูลให้สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ เพื่อพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา
3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้บริหารมีความแตกต่างกัน
2. สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารมีความแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยเป็นแบบผสมผสาน ประกอบด้วยวิธีเชิงปริมาณ และวิธีเชิงคุณภาพ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 21 คน ครู จำนวน 549 คน ของสถานศึกษา เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น 570 คน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู โดยการเปิดตารางจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และการสุ่มแบบแบ่งชั้น รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 234 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 19 คน และครู จำนวน 215 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป แบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพ การศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา แบ่งเป็น 6 ด้าน รวม 71 ข้อ และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงาน ตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบกำหนด คำตอบให้ เลือก (Multiple Response) และสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน รวม 61 ข้อ

2.2 การหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและ การจัดการของสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural interview)

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 สร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดขอบข่าย การสร้างแบบสอบถามตามกรอบนิยามศัพท์ของตัวแปร 3) สร้างข้อคำถามตามขอบข่ายที่ กำหนด 4) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปมาตั้งเป็นข้อคำถาม ตรวจสอบและประเมินความ ตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ 1.00 ทุกข้อ 5) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้ 1) นำแบบสอบถามที่ผ่านการเห็นชอบของ อาจารย์ที่ปรึกษาไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน 2) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรคำนวณสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.974 3) นำ แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถึง ผู้อำนวยการและครู เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 2) ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมคิวอาร์โค้ด แบบสอบถามในรูปแบบกูเกิ้ลฟอร์มผ่านช่องทางระบบจัดการสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์

สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ 3) ผู้ตอบแบบสอบถามได้ ตอบแบบสอบถามกลับมา 234 คน คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ 2) ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในแต่ละด้าน และแต่ละข้อ โดยหาค่าสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ลิเคิร์ต (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 หน้า 121) 3) ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา เป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก (Multiple Responses) โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และจัดลำดับความสำคัญ 4) การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t-test Independent) จำแนกตามระดับการศึกษา และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test one-way ANOVA) จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน 5) การหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำมาแจกแจงความถี่ และจัดลำดับความสำคัญ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษา กำหนดชัดเจน	4.25	0.42	มาก
2	ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	4.10	0.41	มาก
3	ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียน รอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย	4.25	0.43	มาก

4	ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.14	0.43	มาก
5	ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	4.41	0.45	มาก
6	ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้	4.07	0.50	มาก
รวมเฉลี่ย		4.20	0.35	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และต่ำที่สุดคือด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ และผลการศึกษาปัญหา พบว่า 1) ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดค่าเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาค่อนข้างน้อย 2) ผู้บริหารจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาค่อนข้างน้อย 3) สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบผลการจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาค่อนข้างน้อย 4) ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำแผนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องค่อนข้างน้อย 5) มีการนิเทศ ติดตามการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อ่อนค่อนข้างน้อย 6) สถานศึกษามีการประชุมวางแผนและจัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้อ่อนค่อนข้างน้อย

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้บริหาร

ข้อที่	รายการ	ปริญญาโท (n=231)		ปริญญาเอก (n=3)		t-test	Sig.
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์ และ พันธกิจที่สถานศึกษากำหนด ชัดเจน	4.25	0.42	4.14	0.72	-.451	.653
2	ด้านการมีระบบบริหารจัดการ คุณภาพของสถานศึกษา	4.10	0.40	4.21	0.70	.494	.621
3	ด้านการดำเนินงานพัฒนา วิชาการ ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน ตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย	4.26	0.43	4.18	0.40	-.292	.771
4	ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทาง วิชาชีพ	4.14	0.43	4.24	0.58	.404	.686
5	ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทาง กายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการ จัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ	4.41	0.45	4.55	0.51	.523	.602
6	ด้านการจัดระบบเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการ บริหารจัดการและการเรียนรู้	4.06	0.49	4.44	0.46	1.328	.185
รวม		4.20	0.35	4.29	0.52	.457	.264

จากตารางที่ 2 พบว่าการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา

ข้อที่	รายการ	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1	ด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจ ที่สถานศึกษากำหนด ชัดเจน	ระหว่าง กลุ่ม ภายใน กลุ่ม รวม	.350 41.198 41.548	2 231 233	.175 .178	.981	.377
2	ด้านการมีระบบ บริหารจัดการ คุณภาพของ สถานศึกษา	ระหว่าง กลุ่ม ภายใน กลุ่ม รวม	5.040 33.395 38.436	2 231 233	2.520 .145	17.432	.000*
3	ด้านการดำเนินงาน พัฒนาวิชาการที่เน้น คุณภาพผู้เรียนรอบ ด้านตามหลักสูตร	ระหว่าง กลุ่ม ภายใน กลุ่ม รวม	.224 43.017 43.241	2 231 233	.122 .186	.600	.550
4	ด้านการพัฒนาครู และบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญ ทางวิชาชีพ	ระหว่าง กลุ่ม ภายใน กลุ่ม รวม	1.716 42.283 43.998	2 231 233	.858 .183	4.686	.010*
5	ด้านการจัด สภาพแวดล้อมทาง กายภาพและสังคมที่ เอื้อต่อการจัดการ เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	ระหว่าง กลุ่ม ภายใน กลุ่ม รวม	1.466 46.3.7 47.773	2 231 233	.773 .200	3.565	.027*
6	ด้านการจัดระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการ บริหารจัดการและ การเรียนรู้	ระหว่าง กลุ่ม ภายใน กลุ่ม รวม	7.059 50.120 57.179	2 231 233	3.52 .217	16.266	.000*

		ระหว่างกลุ่ม	.643	2	.317		
		ภายในกลุ่ม	27.451	231	.119	2.667	.072
	รวม	รวม	28.085	233			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา พบว่า 1) ผู้บริหารควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการวิเคราะห์สถานศึกษา 2) ควรมีการจัดประชุมและส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผลการบริหารจัดการโดยมีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย 3) สถานศึกษาควรเพิ่มการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบผลการจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ โดยบูรณาการร่วมกับการใช้เทคโนโลยีและช่องทางออนไลน์ 4) ผู้บริหารควรให้คำปรึกษา สร้างความตระหนักและความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาตนเอง 5) มีการสำรวจความต้องการของครู ประชุม วางแผน และจัดสรรพื้นที่สภาพแวดล้อมทางกายภาพอย่างเหมาะสม 6) สถานศึกษาควรมีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างชัดเจน

อภิปรายผล

สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ รวมถึงมีการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย และมีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ahmed Hussein Suleiman (2566) พบว่ากลยุทธ์การประกันคุณภาพ โดยมุ่งเน้นองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน การออกแบบหลักสูตรและโปรแกรมการเรียนรู้ คณาจารย์ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม วิธีการสอนและการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก การวิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนการประเมินและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ละองค์ประกอบได้รับการอภิปรายอย่างละเอียด โดยเน้นถึงความสำคัญขององค์ประกอบนั้นในการยกระดับคุณภาพทางการศึกษา

ปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา พบว่า 1) ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดค่าเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาค่อนข้างน้อย 2) ผู้บริหารจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาค่อนข้างน้อย 3) สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบผลการจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาค่อนข้างน้อย 4) ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดทำแผนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องค่อนข้างน้อย 5) มีการนิเทศ ติดตามการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ค่อนข้างน้อย 6) สถานศึกษามีการประชุมวางแผนและจัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ค่อนข้างน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ณัฐวัฒน์ อยู่ทิม (2567) พบว่าผู้บริหารจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาไม่มีการวางแผนการบริหารอัตรากำลังทรัพยากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรในท้องถิ่นไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี

เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้บริหารในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของเสรี ภัคดี (2564) พบว่าผลการเปรียบเทียบกระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของพัฒนพงษ์ แสงพันธ์ (2566) พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แนวทางพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ดังนี้ 1) ผู้บริหารควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการร่วมวิเคราะห์สถานศึกษา 2) สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมและส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผลการจัดการโดยมีรูปแบบและวิธีการประชุมที่หลากหลาย 3) สถานศึกษาควรเพิ่มการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบผลการจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอโดยบูรณาการร่วมกับการใช้เทคโนโลยีและช่องทางออนไลน์ 4) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้คำปรึกษา สร้างความตระหนักและความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาตนเอง 5) ผู้บริหารควรมีการสำรวจความต้องการของครู ประชุม วางแผน และจัดสรรพื้นที่สภาพแวดล้อมทางกายภาพอย่างเหมาะสม 6) สถานศึกษาควรมีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านการ

จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ เพื่อขับเคลื่อน การดำเนินงานอย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของชนิดา ปากหวาน (2565) พบว่าผู้บริหาร หรือโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการ สื่อสาร สร้างความเข้าใจใน ทิศทางของสถานศึกษาให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายรับรู้ร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของนุชชา จูมาศ (2567) พบว่าควรมีการวางแผนทางในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ตามมาตรฐานการศึกษา และ สถานศึกษาควรจัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับระบบบริหารคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อสร้าง ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่บุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิมาภรณ์ นันทะสิงห์ และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2564) พบว่า ผู้บริหารควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศจัดเก็บและพัฒนาข้อมูล สารสนเทศที่ครอบคลุมงานด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารบุคคลและบริหารทั่วไป ควรนำ เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
  - 1.1 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษควรจัดทำคู่มือชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตาม มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา เพื่อช่วยให้สถานศึกษา ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อเนื่องและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา
  - 1.2 สถานศึกษาควรให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดค่า เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาให้เป็นตามบริบทของสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ผลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาที่สูงขึ้น
  - 1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการเข้าร่วมการอบรมพัฒนาตนเอง และส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้ารับการอบรมพัฒนาเชิงปฏิบัติการในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้ ความสามารถ นำไปปรับใช้การบริหารและจัดการสถานศึกษา
2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป
  - 2.1 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานตามมาตรฐานด้าน กระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
  - 2.2 ควรศึกษาปัจจัยในการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการ บริหาร และจัดการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
  - 2.3 ควรศึกษาแนวทางส่งเสริมการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหาร และจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

เอกสารอ้างอิง

- ชนิดา ปากหวาน. (2566, มกราคม-มิถุนายน). การพัฒนาแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์, 7(1), 200-212.
- ณัฐวัฒน์ อยู่ทิม. (2567). แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- นุชบา จูมาศ. (2567). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น .(พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปนิดา ทองผาไสกา. (2560). การบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. ในวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต .มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- พัฒนพงษ์ แสงพันธ์. (2566). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- ศศิมาภรณ์ นันทะสิงห์ และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2564). สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางการบริหารและการจัดการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. วารสารวิชาการสถานบันการอาชีวศึกษา ภาคใต้ 1, 6(2), 75-85.
- เสรี ภักดี. (2564). กระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดยะลา. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- เสรี ภักดี. (2561) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2561). คู่มือปฏิบัติงานศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

Ahmed Hussein Suleiman. (2023). Quality Assurance Strategies In Higher Education Institutions. IOSR Journal of Research & Method in Education (IOSR-JRME), 13(5), 29-36.

Allen L. A. (1958). Management and Organization. New York: McGraw-Hill.

Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample sizes for research activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 608.